

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, Augustus' 30- adikán, 1828

Chili (Delámerika) — Paragay (Delámerika) — Portugallia — Spanvolország — Nagybritannia — Frantziaország — A' Hartz' Mezejérő — Muszkaország — Görögország — Törökország

Chili (Delámerika)

Ezen újj Köztársasag' fő-városában, mártz. 30- adikán szörnyű földrengés lévén, 70-re teszik a' számát az a' miatt meghóltaknak; a' kárt pedig 3 millió dollárra betsülik.

Paragay (Delámerika)

Bonpland- né asszony megérkezett Boliviába, tsaknem minden európai országlovszéktoél, Dictator Franciához, Paragay-tartomány' Despotájához írt levelekkel. Mindezek a' levelek a' Bonpland híres frantzia Botanikus', Humbold Sándor Utazó-társá' kiszabadítását kerik, ki ezelőtt egynehány esztendővel Francia Doctor ellen formált össze-esküvésbe vóltaképpen-é vagy tsak gyanú szerént, elegyedett vólt. Ezt a' jó feleséget szívesen fogta Sucre Gen., Bolivar' jó barátja, Bolivia' Kommandansa, ki neki maga is adott egy közbenjáró kéro levelet a' Dictatorhoz. Sőt, Sucre Gen. egy magános Követet is küldött hivatali írással Paragay' fő-városába, Assomtionba (mely felső Péru vagy Bolivia és Brasilia 's Banda-oriental között, a' Parana folyóvíz' bal partján fekszik)

Portugallia

Lissabon, júl. 25. — Ma, azt beszéllék, hogy Figueira Gróf, D. Miguel' Követtje Madridban, a' spanyol Királytól parantsolatot vett, hogy Madridból menjen-el. — Portugallban, de kivált' Lissabonban, úgy folj a' dolog, hogy azt

lefesteni semmi nyelv nem alkalmatos. A' már berekeszreit ülésben, utóljára azt végezték, hogy az országlovszéknek VI-odik Joao' halála-ólta kibótsátott minden rendeléseisemminek tartassanak, hogy a' szabad-Kömvéséket, az Eretneket írtsák-ki, 's minden koronás Fejedelmekhez Európában, kinyilatkoztatást küldjenek. — A' húzás-vonás, szeméjjes bátorsag' megtámódása, a' legfelső fogra lépett. Tegnapelőtt, rátört egy felfegyverkezett banda Bento Urra, egy igen gazdag Kereskedőre, a' maga' mezei házában, és elöthalált között úrogván, egy felsőségbeli Tisztviselő szabadította-meg. Bento Ur lóra-kapván, a' tömlöztartóhoz nyargalt, 's megirta a' politzia-Intendansnak, hogy kéntelen vólt menedék helyet a' város' nagy tömlözében keresni, mivel' másutt legkissebb bizodalom sints.

Az ánglus Morning-Chronicle azt a' megjegyzést teszi, hogy a' lissaboni udvari Híradó megígérte ugyan a' közönségnek, a' 3 státus' végzéseinek hírré-adását; de ámbár ezek szakadatlanul folytattják munkáikat, ígéretekre-nézve, méjjséges halgatásba merültek. Tsaknem egy hónapja már, hogy az erőszakos Király' (a' Beobachterben 's másutt, elől-hátúl Usurpator) koronázásához nagy buzgósággal készültek; de egynehány nap-ólta, egészen félben-hagyták ezt a' buzgóságot. Úgy-láttzik, hogy ezen tzeremóni-

ára - nézve, feleletet várnának elébb a külső Udvaroktól a' D. Mig. fejedelmisékbe-bágása-felől közlött bejelentésekre. A' munkás hadsereg' s a' Tartományok' Generáljai is, parantsolatot vettek a' népkatonaság' elbotsátására, kikre többé nem volna szükségek, hogy ezek az aratás' kedvéért mennjenek vissza hazájokba.

Az ángl. Híradók, aug. 1 - sőjéről, nem erőssítik-meg azt a' hirt, hogy Madeira Don Miguel alá adta volna magát. Tsak St. Mihály' szigetije az, mely a' D. Miguel' újj Gouverneurjét bevette. A' Terceirába küldött Gouverneurt pedig vissza küldötték; az egész sziget' lakosai Don Pedro mellett maradtak, és az elébbi Gouverneur, a' legutolsó lehetőségig akarja védelmezni a' szigetet *).

Spanyolország

Mádríd, júl. 28. — Sok spanyol Grande, elútasására engedelmet kért betegeskedése miatt. Mások' ára kérik a' Királyt, hogy nekik engedné-el a' bikávalvaló viaskodást. A' régi-barbáris szokások, kezdenek kimenni módiból; 's e' szerint már, alkalmasint nem soká fognak többé vetekezni az ország' Grandjei az elsősen, hogy az Autódafénál fát vessenek a' rogsura (ember - égető rakásra). A' bikahartz sem fordult volna tán' már elő, ha az igen buzgó jobbágyok különös kedvét nem akarták volna Öfgének keresni.

Nagybritannia

London, aug. 1. — Muszkaország és a' Porta között foljó háborgás' kezdete-olta, semmi meghatározott képeletet nem lehet formálni ez' utolsó Hatalom' valódi szándékáról, készülteiről. Nints Konst. poljban köz-Híradó, 's a' Di-

*) Az Azoren szigetek, feküsznek a' ferroi hosszúság' 350 - edik fogán, és az északi szélesség' 38 - adik fogán, Lissabonnal egy elimában, a' mértékre-nézve.

ván nem szokta Alattvalóit más nemzetknél szokott eszközök által nyugtatni-meg. Egynehány várat kivéven, a' berontott hadseregnek semmi állhatatos ellentállást nem tett az. Politika-é ez, vagy gyávaság? Valjon, nem akarják-é a' Törökök Sumla és Balkán közzé tsalogatni a' Muszkákat? Valjon nem a' bulgáriai népség' felkelésére tartanak-é számot? Gyengeségek és ügyetlenségek-felől lett meggyőződés indította volna-é őket ára, hogy nyomosan ne álljanak-ellent? — még most, nem felelhetni-meg ezen kérdésekre: a' második kérdés legtsiklandósabb, — valjon nem kezdték-é már el megköstolni a' Muszkák azt a' képzelt keserű poharat? — finom szagúldozó természetjeokről — nehéz feltenni. — A' Porta, panaszkodik Angliának, Muszkaország ellen, hogy ez, a' londoni kötés' végrehajtását kívánja, midőn azonban maga, más kötésekét lábaival tapod, sőt még azt is felteszi előre, hogy Anglia, mely magát nem huzta még ki a' kötés' rendszabásai alól, nem sokára megsértené azt. Törökország rakással szórja Muszkaországra a' motskolódást, hogy a' Kötéseket megtöri, 's minket is hasonló megtöréssel vádol. Ditsőiti a' mi' hűségünket a' Kötések' végbe-vitelére-nézve, az alatt, midőn mitöllünk annak megtörését kívánja.

Sok beszéd helyett, röviden: "Az ángl. Courier világosan erőssíti, minden mást beszélő Journálokkal ellenkezőleg, hogy a' Móreába menő hadi-szállítvány bizonyosan Angliának tökéletes egyetértésével esik. Mely szállítvány' szándéka, az, hogy Ibrahim Basát mind földön mind vizen rekessze-el a' közösüléstől, 's kényszerítse Egyiptomba visszamenni. — Ere-nézve, talán tsak egy puszkát sem fognak többé Móreában ellőni: hanem, lesznek más rendszabások, mint

már utóbb, a' görög Státus' határának kijelélése a' continensen, 's a' szigetek' ki-nevezése, mellyek azon Státusokhoz fognak tartozni. De hihető, hogy ezt Corfuban állapították elébb meg, a' 5 szövetséges Hatalom' Követei és a' Görögök' képviselői.

A' Sun' okoskodása: Ijlesztgetvén az ángl. Ministereket, hogy a' muszka Tsászár fél millió hódoltató sereggel elő-felé nyomúl, azt mondja, hogy Muszkaország azt mondá hadizenetében, hogy a' Portával minden kárát, az elébbieket is, mereül megfizetteti, és a' jövődre tekintve, mindennemű kezességeket veszen. Hogy akarja ő a' kezességeket megkapni? Valódi foglalás által. Hallgat-é Muszkaország Algliara, majd ha mindazok körmei-között lesznek, a' miken törekedik? Bizonyosan nem. Miklós Tsászár megfogja kínálni Frantziaországot (Ez már eddig is igen vad beszéd) Móreának egy részével, vagy még Egyiptommal is, ha ezt inkább szeretné, más nagy hatalmat pedig Servjiával 'sat., hogy, foglalják-el magoknak. Nem haszontalan planum; így, nagyon könnyű gazdálkodni. Ezek a' kínálkozások anuál-könnyebben megeshetnek, mivel' a' kínálónak semmi-be-se kerülnek; 's az elfogadás által, maga, azt nyeri, hogy saját hódoltatása nyugodalmason bírja. A' muszka hajósereg Tisztei azt erőssítik, hogy nekik egyedül a' közép-tenger a' tárgyak. Hogy kelljen ezen nyilatkoztatásokat a' Király' beszédével megegyeztetni, melyben a' van, hogy a' Tsászár, a' középtengeri háborúról lemondott? (Ezen kérdésre legkissebb dolog megfelelni: — a' Sun, haszontalanságokat beszél; nehésségeket álmódoszik ott, a' hol nints).

Aug. 1. — Nem sokára megérjük azt, úgymond egy Whig, hogy az Irland' részére választott protestans parlament-tagok nem fogják letenni azt az esküt,

mely ekkorig mindég sorompó volt a' katolikusok' belépése ellen, és, azon pillantaton fog kezdődni az Irland' igazi elválása és a' belső háború, ha az Ultratoriek még tovább maradnak a' Kabinétban, és fejességeket el nem változtatják. Hogy a' fejedelmisékbeli beszédben egy szó-sem volt Irlandról, gyanús találgatásokra adott okot. — A' mi' közep-tengeri hajóseregünket nagyon megszorították mostanában: úgy-láttzik, hogy a' mi' kabinétunk fennyen akar beszélni; de a' mi, Görögország' elfoglalása után, nem igen fogja mérsékelni a' földi Hatalmak' jelenvaló planumát.

Frantziaország

Marseille, júl. 28. — A' múlt jún. hónapban 775 személ; lett áldoztatta a' természeti himlőnek, lakosaink közül, e' foljó hónap' első felében pedig 482. Azólta, hal-meg napjában, ugyanazon pestis miatt, 25--40.

A' hadi szállítvány munkálkodása' kezdetével Móreában (Görögországban), fog megindulni egy Híradó Syraban, Septemberben, ezen titulus alatt: Le Courier d'Orient. Eleinte, tsak egyegy árkus jönn-ki hetenként; de utóbb több és rövid időközökben.

Páris, aug. 7. — Pariset Orv. Dr. és az ifjú Champollion, kiket az ország-lószék Egyiptomba akart küldeni, ellenkező parantsolatot vettek; mert az egyiptomi Basa Mehemet-Ali, az Ibrahim apja, azt izente, hogy e' mostani környületek között, nem felelhet az utazók' bátorságokról.

Az aug. 5-adi kai Ordonnance-ban jöttek-ki a' navarini ütközetben érdemet szerettek' jutalmai. Egy fregatte-Kapitány, liniahajó Kapitányának, 2 Hajó-Hadnagy fregatte-Kapitányokká, 4 hajó-Féndrich Hajó-Hadnagyokká, és 3 Önkéntes, Nevendékeké tétettek a' 2-odik

Classisba. Több Tisztek, Borbéjok, Matróizok, sat. a' Betsületlegio' tsilagat kapták. Labretonniere liniahajó-Kapitány a' Breslau-n, Adm. lett az algieri állason, Coilet Adm. helyett, a' ki betegeskedése miatt kén-telen volt vissza menni Frantziaországba.

Aug. 4. — Minden politikai beszélgetésnek, a' Móreába készülő hadi-szállítvány most a' tárgya. Ezen expeditio' indító-oka, minéműsége, hatalma és következése — az okoskodás' merituma. Nem most egyszerre ötlött ez a' gondolat a státus-emberek' eszébe. Elmult már 6 hónapja, hogy ezt a' kötetést alá-író Hatalmak, de különösen Frantziaország és Anglia, meghatározták. Itt, mindjárt az ülés' kezdetén, költsön-pénz' felvételéről szólott a' Ministerium, hogy Frantziaország' katonai hatalmát tisztelendő lábra állítsák. Azon óratól-fogva lehetett gyanítani, hogy Frantziaországban valami fontos minéműségű hadi-szállítvány készülne. Azomban, halasztgatták a' dolgot, de minden esőre, tsakugyan készülgettek ott, a' honnan annak ki kelle indulni. Némely diplomatikai Jegyzések határlatták az elindulást — Canning, nem complimentirozott volna addig — azt gondoltak, hogy Törökország egyszer valahára kinyílt szívvel és egészen mellé áll a' júl. 6-odikai Kötésnek. Akkor lett volna az, hogy nem jönne fegyveres erő a' játékba, és Ibrahim természeti úton takarodott volna ki Móreából. De minthogy a' Porta az ő' elient-álló systemájában megmaradt; újj hadi szállítványhoz készültek, mely aug. 15--20-adikán, bizonyosan elindul. Nem titok ennek a' tárgya; egyenesen tsak az a' dolog, hogy Ibrahim Basa Móreából elmennjen. — De, van még ebben Frantziaországnak és Angliának egy más nagyobb szándéka is, melyről itt azt hiszik, hogy nem is volna más, semmi (mert hiszen azt beszélik,

hogy Ibrahim már, különben is elmenne), mely az, hogy, legyen egy hely, a' hova több vagy kevesebb erőt gyűjtenének össze akkorra, mikor Muszkaországtól meghatározott nyilatkozatást kérdenek az ottomanus Porta-erántvaló szándékaról. Minden párisi Journál, a' Messenger-t kivévén, megtsalták magokat, azt állítván, hogy ez a' hadi-szállítvány Anglia' akaratja nélkül esik-meg. Ez a' szállítvány annyira Algliaival együtt van kidolgozva, hogy minden kétségen kívül, az anglus tengeri erő, a' Frantziák által elfogott állást Móreában, hatalmason fogják gyamolgtatni. Vége a' régi hatalom-féltésnek. A' mai időben, Anglia és Frantziaország' szükségesképpen szövetségesek Muszkaország' hódoltató hatalma ellen. Nem lehet ugyan még a' kolossust megrendíteni; de természeti, hogy a' Kabinétek előre iparkodjanak magokat azon elmerajzok ellen védelem alá venni, mellyek az európai egyenlőmérteket megzavarhatnák. Frantziaországra azt fogták, hogy Egyiptomra fenné fogát. Nints áról, szó is. Minden gondolat a' hódoltatásról vagy földi birtok-nagyobbításról, közvetlen okot adna, a' mai időben, mindennel-közháborúra; mely Európa' állapotjának éppen ellent áll. Alig lehet kételkedni, hogy ez a' 15 ezer ember, nem tsak maga lessz a' mit Móreába fognak küldeni; kivált' ha Móreá lessz az állás-hely, mellyet Muszkaország' planuma' őrzésére rendelnek. Frantziaország' mostani állapotja, szerentsés finantza, feleslegi népsége, olyan természetűek, hogy könnyen felállíthatna oly' számos hadsereget, mint a' volt, a' mely a' Napoleon' genie-je alatt volt. — Azt hiszik, hogy egy második szállítvány sept. elején indulna-el. Annyi, bizonyos, hogy minden hadi Hivatalban végtelen munkásság uralkodik; és hogy egy újj Ordonnance, az 1827-beli össze-írot-

tak' kiszedésére, készülöben van. A' regimentek' tőrsokeit (cadres) pótolgatták-ki; és a' Ministeriumnal több kérelem fekszik a' régi hadsereg' Tisztjei' s Al-Tisztjei' részéről, 4 ezernél, kik dongják azt a' betsületet, hogy ismét marsírozhassanak. Frantziaországnak ezen hadi fekvése, politikai vezérlés mellett, véghetetlen következesek húzhat maga után. A' Kabinét' politikája, sokkal kevésbé muszka mint-sem anglus, és Laferronnays Úr (külső Minister, egy-időben, Péterváron Követ) fontosabbnak nézi a' Muszka Birodalom' mozgását, mint másszor volt.

Páris, aug. 6. — A' Móreába szándékozó hadi-szállítványt függetlenség' aktájának tartják a' Frantziák. A' tökéletes hideg-vérűségben, mellyet az ország-lószék az északi határszélekhez mutat, a' mellett hogy a' déli tengerpartok és az álpesek erant oly' nagy munkásságokkal viseltetik, és az anglus politika' naponkénti biztásaiban, hogy eddig még mindig csak Görögországról és koránt-sem valami nagyobb megrázkódásról van szó Keleten, a' tzirokált nemzeti büszkeség hovatovább saját ereje' jeleit és egy idegen gyengeség' megvállását akarja feltalálni. Érezhetni a' színnel visszás fonákok (contraste) a' Codrington Admiral' vissza-hívattatása között, ki magát, Navarin miatt, hadi-törvényszék elébe idézteti, és sok frantzia tengeri Tisztek' újj-elő-léptetéssek' kihirdetése között, kik ezen híres naphan részesültek. Tsaknem azt merik mondani, hogy a' két ország-lószék' ellenkező vélekedésének ezen két sententziája' egybe-jövetelét szánt-szándékkal eszközlötte volna így Frantziaország. Az ország-lószék' saját ereje' legkissebb bizonyására is figyelmeznék; nem hagyják észre-vétel nélkül, hogy a' görög gőzhajónak, Mercury, Angliában legkissebb fegyvert vagy hadi-szükségese-

ket nem vólt szabad felrakni; Havrenben pedig, minden módon kedveztek neki. Brasilával, reménylik jobb egygyetérés' helyre-állását, mellyet a' frantzia tengeri erőnek számosabb ottani megjelenése zavart vólt meg. Úgy gondolják, hogy a' dolgok' mostani fekvésének úgy akarják hasznát-venni, hogy Frantziaországot a' Tájóba úgy állítsák, mint a' bompostai napokon Hyde de Neuville Úr alatt állott. — A' ki a' Journal des Debats' ministerialitását úgy nézi, mint lett-dolgot; annak itt következő szavaiban, hihetőleg talál valami intést: "Frantziaország ismét érzi már most saját erejét. Azt akarja, hogy azt tudják-meg: de, még-sem veti senkinek oda a' kesztyűt (senkit-sem hív-ki viaskodásra); nem fenyegetődzik; várakozik, de kész, pallosát a' kompona' azon serpenyőjébe vetni, a' melybe neki tettik, s olyan bizodalommal, hogy azok osztán az ő' kivánságá szerént süjvednek-le."

Muszkaország

Egy Muszka nagyon köti itt az ebet a' karóhoz. A' Törökök, úgymond, alhatatosoknak akarják magokat mutatni, el akarják tóllünk a' győzödelmet a' Balkán' tövében perelni: de hihető, engedni fognak a' nagyobb erőnek, és talán késő fogják megbánni, hogy Monarcháukat készítették a' nemzet' betsülete' és jussa' védelmére fegyvert-fogni. Egykisség meg fogja zavarni a' Divánt a' kárpótlásról kimondandó számtartás, mely a' kereskedési kárunkat és naponként szaporodó hadi költségünket foglalja magába, mellyet annak idejében, lelki-esméreti éppenséggel adunk neki elébe, valamint a' kezességeket is a' Kötések' jövendő megtartására, mellyekhez Muszkaország magának fenn-tartotta a' just; és e' mellett, még-sem fog megsértődni a' Tsászár' nyilván kimondott ígérete,

hogy európai Törökországot nem dűljafel, vagy ennek egészségét ezen a tájékon, nem támodja-meg, tsak legkisebben is. — Az Ásiában foglalatoskodó hadseregnek kedvezni láttatik a szerentse, és török-Arménia rövid nap meghódol, miuthogy már Kars' megvétele bizonyos, a Paskewits Gen. seregének előmente oly' nyomos, hogy talán már ma (júl. 25) az Erzerum' gazdagságai a mi' kezünk közt is van. Az Eufrates' forrásainak bírtokbatalmas jutalom lehet nekünk, minden hadi-költség' és szenvedett viszontagságok' pótlásául: itt fekszik a' török-birodalom' igazi nervusa (ere, ereje, erője, ina), 's ezen tartományok' elvesztése által, legérezhetőbben törne-meg az ő' hatalma.

A' Hartz' Mezejéről

Elmellőzvéen az ásiái muszka hadsereg' pompás és példás rendel végbe-vitt első készülleteit a' török bírtokba-beütésre, lássuk annak utóbbi mozdulásait. Azakew nevű falutól-fogva, a hol a tábor első éjjel hált. — Júl. 1-sőjén, a' sereg' Vezére elindult a' sereg' nagyobb részével egyenesen Karsvárának, oly' szándékkal, hogy erőszakos szaguldást vigyen végbe. Alig mutatták-meg magokat a' seregek ütköző állásban, a' hágó' legtetetjén, mely a' várnak dült, ára lejtett, hogy abból nagy számmal rohant-ki a' lovasság, és tüzessen nyomult a' legelső Kozák-regementre. A' Fő-Kommandáns látván hogy sikonvaló ütközetbe lehet ereszkedni, úgy gondolta, hogy az ellenséget idább tsalja, a' vártól elvonja, 's megparantsolta a' Kozákoknak hogy lépésről-lépésre hagyják ott az állás' honlokát, 's fordúljanak a' jobb hátúljához. Az ellenség győzödelem-tsábúlásba esvén, üzte a' Kozákokat, 's azon pillantatban kirendeli a' Fő-Vezér a' Stáb' szolgálatban álló fejt, Osten-Sacken Báró Gen.-Má-

jort, az egybe-húzott Uhlánus-regementtel, a' linia-Kozákokkal, a' Tatárhadal és 2 ágyúval a' linia-Kozákok' lovas-ágyúiból, hogy az ellenséget a' vártól vágják-el. Ezen megtámodás' egyformasága és hirtelensége, mely a' var' tüze alatt, az ellenség' háta megett (résút, a' horpaszanál) esett, megrémítette azt, és erőssen lepaskolta. Azon idő alatt, a' 8-adik pionier-tsapat, a' linia-Kozák-pattantyus' 4 ágyújával, Burzoff Öbester' commandója alatt, elküldetett a' lovas megtámodá-hoz. Elvett bal-felől, a' vár-hoz közelebb, rárohanó lépésekkel egy tetőt, ahhoz 200 lépésnyire, 's ágyúzott a' várba-tolulók közzé. Ez a' fordulás (maneuvre) sok kárt tett az ellenségben; az egész mező egy holt test volt, és 20-adikán, a' legvitézebb partísának, kik között egy Tisztviselő is, fogságba estek. Ezekről tanúltuk-ki, hogy az ellenség 100 holtat és 200 megsebesedettet vesztett. Azon idő alatt megverték a' doni Kozák-regementek, a' mi' jobb szárnyunkon, Zawadowskji Gen.-Májor alatt, a' grusiai Nemesekkel együtt jobb-felől, Leonoff Gen.-Májor és Sergejeff Öbest. vezérlése alatt, az ellenek jött tsopot, 's szintúgy vissza kergették azt a' várba. A' linia-regementet és a' grusiai Nemeseket Bekovits-Tserkaski Hgz. Öbester vezérelte. — Ezen tsatákban, kimutatták a' mi' seregeink az ő' remek-álhatatosságokat. Ezen a' napon a' mi' veszteségünk 12 elesett és 42 sebes, kik között 5, Tiszt. Azon este, általment a' Kars kis foljóvizen a' Fő-vezér, hogy a' vár' szaguldásának véget-vessen. Igen erős az, kivált' fekvése' helyére-nézve. Harom sor vastag kő-kerítés bástya-torony formákkal, veszi körül a' várost és a' külső város' egy részét, egy váratska védelme alatt, mely egy magas kőszálon és egy megerössített hegyen fek-

szik, melyet Karadagnak hírnak. Temérdek ágyúfélék, melyeket 100 ágyúra betsülnek, beéri a' síkot mindenféle. A' rendkívül köves föld köröskörül, mindenféle ostromló munkának akadálja. De a' város' főereje még is az igen sok várvédből áll.

Tiflis, júl. 10. — Sietünk az éppen most jött tudósítást közölni, hogy t. i. Kars várát rárohanással vették-meg. Rohanás-közben 1250 fogjunk gyúlt össze (másutt 2250-t mondott, egy más). A' váratská, utóbb adta-meg magát, 5000 emberével. A' fogjok közt Mahmet Emin, 2 lófarku Basa, a' Lovasság' Vezére Bali Aga, 's egyéb Tisztviselők. Hólt és sebes Török volt 2000. A' városban 'sat. — már azt tudjuk. A' mi' hóltaink' száma egy Fő-Tiszt és 55 köz-ember, sebes pedig 1 Stáb-Tiszt, egy Fő-Tiszt és 216 köz-ember. — A' kinek tezik, hidje: így menjünk az odessai Journal után.

A' Tsászár, egy napi-parantsolat által szorosan megparantsolta a' hadseregnek, hogy az ellenséggel emberi módon bánjanak. Okot adott rá a' katonaság' nagy megmérgeződése, mivel' a' Törökök, az ő' szokások szerint, az elesett Muszkák' fejét elvágják.

Jóniai Szigetek'

Az égyptomi katonaság' kitakarodása eránt Móreából, Capodistrias Gr. másodsori megfordúltakor Zántében, ismét azt mondotta, hogy nem sokára geszik. Más tudósítások szerint, Ibrahim Basa, Heyden és Capodistrias Grófoknak, a' navarini vizeken mulatásokkor, júl. elején, azt mondotta — ő, nintsen ellene a' kiköltözésnek, mihelyt ére az apjától parantsolatot veszen, és szállító hajókat. — Hát, már most, nem útalna a' Szultán' parantsolatjára? —

Görögország

Syra, júl. 14. — Fabvier Obester

kinek elbocsátása' kérését Capodistrias Elölülő, egy kis habozás után, elfogadta, Mílóba utazott, hol reményli hogy talál hajót Frantziaországba. — A' syrai újj Gouverneur Metaxa Gróf, kinek oda-rendeltetése ellen a' lakosok' egy része sikertlenül protestált, megérkezett oda 100 emberrel, és pompáson beiktatott. Első rendelése a' volt, hogy a' lakosoknak megtiltotta a' hegyes kes' viselését. — Az egész erdélyi Oláhág, a' köz-nép, mind így öltözködik, és addig, nints felöltözve, míg a' kés a' bal vékonyánál a' túszo (gyűszű) mellett nints.

Törökország

Oláhországban még sints vége a' pestisnek. Tsak ez az egy tárgy mennyi dolgot nem ad a' török bírtokok' szomtzédjainak Dalmatiától Bukowináig! Az ettőlvaló félelem indította a' szomszéd tartományokat azon bölts lépésre, hogy határszéleiket tömötten megrakják katonasággal.

Mit nem írnak a' külső országi Híradók. Bétsből azt, hogy a' mi' hadseregünket újj katonákkal szaporították. Ez, így volt száz esztendő-ólta, így is lessz; mert, nem élhet mindenik száz esztendeig. Így lessz még akkor is mindenkor, ha a' szomszédban pestis van. De hogy Monarchiánkban katona-mozgás volna; ez, tsak azt tehetné, hogy ők sem alusznak mindég, a' többi ember még többet mozog. — Hogy a' Törökök sok kintset küldözgetnek a' szomszéd országba, ez, nem lehetetlen, mivel' nekik, van eszek. Hogy a' Balkán-hegy' aljáig az egész mezőség mind meg van rakva katonasággal vagy egészen kiköltöztek abból a' görög-lakosok; hogy Bulgária' keleti részén, és így, a' hol a' Muszkák vannak, belső háború van a' Törökök és Görögök között, de ebbe a' katolikusok nem avatkoznak; hogy Sophiában a' Törökök 800 ember-

ből álló Önkéntes tsoportot állítottak-fel, mely többnyire gazdag Görögökből áll, és hogy ezek rá tudván szedni a' közik-be rendelt török katonaságot, mind által mentek a' Muszkákhoz, s több efféléket beszélnek az említett Híradók. — A' muszka-hadsereg' előre nyomulása Várnától a' tengerpart' mentében (és így, Burgas-felé, Ruméliában) semmi kétséget nem szenved, — ezt is ugyan az az ílegen Híradó mondja. Mi, itt a' szomszédban, semmit-se tudunk rólla, nem t'ak, hanem nem is hisszük. Az utolsó tudósítások szerint, be volt már kerítve Várna (talán tsak meg volt szállva, északról), és meg kell neki nem sokára magát adni, mert a' sántzolások, a' vár-véd' számához képpes, igen terjedtek. Igen sok gyűjteménynek kell ott lenni rakáson. De minthogy azomban, sok török katonaság nyomult Várna-felé, kivált' lovasság; nagy vérontások kell még ott esni, annak, külömben tsalhatatlan, megbukása előtt. A' Sibiria és Gurgewo' ostromlásáról, halgat az írás; de fel lehet még előre tenni, hogy ezen várak' megvétele, még-több időbe, és nem kevesebb vérontásba fog kerülni, mint Braila' megvétele. A' Sibiria' Kommandansa, igen bátor és egy a' legvitézebb török Vezérek között. — Még máig se hajlanak Konst.poljban a' békességre, mindég tsak győzedelemről álmodoznak.

K'onst.polj, júl. 25. — A' Porta, egynehány nap-ólta igen nyughatatlantó tudósításokat vett az erzerumi és trebisondei (Tarabosan, Trapezunt) Basaságokból. Paskewits Gen. nyomul előre Trebisonde-felé, a' hol annyiveres-rézgyűjtemény van az országlószéké, hogy azt, közel 80 millió piasterre betsülik. A' trebisondei hajótanya előtt, muszka hajók kovájognak, hogy ezen gyűjtemény' elvitelét lehetlenné tegyék; a' földön vinni-el pedig, már késő. Hijjaba eszméltették a' Portát, már a' múlt télen, és még Frankok is, hogy azt a' rezet vitetné-el onnan, bizodalmas helyre; még azt emlegették, hogy a' Rothschild Ház ajánlotta magát ára. De a' Porta tsak akkor fogadta-el ezt az ajánlást, mikor késő volt, és a' szállítást nem lehetett többé meg-ejteni. — A' sumlai hadseregtől jövő minden tudósítások azt hirdetik, hogy Hussein Basa készül a' legátalkodottabb ellentállásra, a' várandó megtámadás ellen.

A' muszka Tsaszár fő-szállásáról jött tudósítás szerint, júl. 16-odikáról, a' török hadsereg Sumlánál, 120 -- 150 ezer emberből állana. Mindazáltal, a' mi Monárkánk, úgymond a' levél Odessából, júl. 26-odikán, egészen meghatározta magát Sumla' megtámadására. Ha ez az ütközet meg fogott esni, mindjárt könnyebb lesz jóvendölui.

Státuspapírosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
	Béts, aug. 19	20	—	London, 8	9	—
Bank-Oblig. 2 1/2 pC.	46. —	46. —	45.7/8	Consols, 3 pC.	87.3/8-	87.1/2-
Pengópénz-Obl. 5 pC.	94.1/3	94.1/4	94.1/4	Stocks-Premie, Sh.	—	—
Roths. 1820, 100 f.CP.	—	—	—	Brasiliai Bons	63.1/2-	—
Partial. 1821, Ua.	123	123.	122.4/5	Buenos-Ayresi	—	—
Bankaktia, 1000f.CP.	1077.	1078.7/10-	1076.1/5	Columbiai	—	—
Paris, Aug. 11	12	—	—	Mexikói	—	—
Consols 5 pC.	107.20	107.60	—	Portugalli	54. —	54.1/2-
Ugyanaz 3 pC.	72.70	72.90	—	Muszkaországi	94.1/2-	95. —
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—	Görögországi	18 —	—